

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

25.11.2011

№ 1354

Про затвердження Положення
про громадське спостереження
за проведенням зовнішнього
незалежного оцінювання
навчальних досягнень
випускників загальноосвітніх
навчальних закладів

Зареєстровано в Міністерстві юстиції
України 20 грудня 2011 р. за № 1481/20219

Відповідно до Указів Президента України від 04.07.2005 № 1013 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», від 20.03.2008 № 244 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», постанов Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1095 «Деякі питання запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти», від 31.12.2005 № 1312 «Про невідкладні заходи щодо запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти» та з метою вдосконалення системи громадського спостереження за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про громадське спостереження за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів, що додається.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 01.04.2008 № 284 «Про затвердження Положення про громадський контроль за проведенням в Україні зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів і зарахуванням до вищих навчальних закладів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.04.2009 за № 321/15012.

3. Департаменту управління справами (Ворошиловський О. В.) зробити відмітки в справах архіву про втрату чинності наказу Міністерства освіти і науки України, зазначеного в пункті 2 цього наказу.

4. Українському центру оцінювання якості освіти (Зайцева І. П.) забезпечити державну реєстрацію цього наказу в Міністерстві юстиції України.

5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

6. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Д. В. Табачник

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і
науки, молоді та спорту України
25.11.2011 № 1354

Зареєстровано в Міністерстві юстиції
України 20 грудня 2011 р. за № 1481/20219

ПОЛОЖЕННЯ
про громадське спостереження за проведенням
зовнішнього незалежного оцінювання навчальних
досягнень випускників загальноосвітніх
навчальних закладів

I. Загальні положення

1.1. Громадське спостереження за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів (далі - ЗНО) здійснюється з метою забезпечення його відкритості та прозорості, широкого та об'єктивного інформування громадськості про його перебіг.

1.2. Це Положення визначає організаційні та функціональні засади громадського спостереження за проведенням ЗНО, права та обов'язки громадських спостерігачів.

II. Етапи проведення ЗНО, на яких здійснюється громадське спостереження

2.1. Громадське спостереження здійснюється на таких етапах організації та проведення ЗНО:

реєстрація осіб, які виявили бажання пройти ЗНО;
проведення ЗНО в пунктах тестування;
перевірка та оброблення бланків відповідей абітурієнтів;
розгляд апеляційних заяв абітурієнтів.

2.2. Громадське спостереження не поширюється на:
розроблення та виготовлення тестів до моменту їх оприлюднення;
організаційно-технологічні процеси, пов'язані із підготовкою до проведення ЗНО;

технічні заходи, що вживаються для адміністрування програмно-апаратних комплексів, які використовуються для обробки та перевірки результатів ЗНО.

2.3. Під час здійснення громадського спостереження не підлягає поширенню така інформація з обмеженим доступом:

службова інформація Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти, визначена відповідними переліками;

конфіденційна інформація, яка обробляється в Українському та регіональних центрах оцінювання якості освіти, зокрема персональні дані учасників ЗНО та фахівців, залучених до організації та проведення ЗНО.

III. Організація громадського спостереження

3.1. Громадське спостереження за проведенням ЗНО здійснюється громадськими організаціями, батьківськими комітетами, піклувальними радами навчальних закладів, засобами масової інформації (далі – суб'єкти громадського спостереження) та безпосередньо забезпечується через діяльність громадських спостерігачів, делегованих суб'єктами громадського спостереження.

3.2. Засоби масової інформації та їхні представники, здійснюючи спостереження за перебігом ЗНО з метою висвітлення його перед громадськістю, керуються цим Положенням.

3.3. Громадськими спостерігачами можуть бути особи, які досягли 18-річного віку й делеговані суб'єктами громадського спостереження, зазначеними у пункті 3.1 цього розділу, для здійснення громадського спостереження за проведенням ЗНО.

3.4. Статус громадського спостерігача надається особам після їх реєстрації в Українському або регіональних центрах оцінювання якості освіти.

3.5. Громадські спостерігачі здійснюють свою діяльність на громадських засадах.

3.6. У своїй діяльності громадські спостерігачі керуються законодавством України, у тому числі цим Положенням.

3.7. Повноваження у суб'єктів громадського спостереження та громадських спостерігачів виникають з дня реєстрації громадських спостерігачів Українським або регіональним центром оцінювання якості освіти і припиняються з моменту завершення розгляду апеляційних заяв абітурієнтів.

3.8. Суб'єкт громадського спостереження:

отримує інформацію від посадових осіб Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Українського та регіональних центрів оцінювання якості освіти про стан проведення ЗНО, за винятком тієї, що передбачена у пункті 2.3 розділу II цього Положення;

може звертатися до Українського або регіонального центру оцінювання якості освіти з проханням організувати наради чи семінари з навчальною або роз'яснювальною метою та брати у них участь;

звертається до Українського або відповідного регіонального центру оцінювання якості освіти у разі виявлення порушень порядку проведення ЗНО з проханням вжити додаткових заходів щодо їх припинення під час проведення ЗНО.

3.9. Громадський спостерігач має право:

ознайомлюватися з нормативними документами, що регламентують проведення ЗНО;

бути присутнім в пунктах реєстрації абітурієнтів, в пунктах тестування, аудиторіях, центрах обробки, пунктах перевірки, на засіданнях апеляційної та регламентних комісій (далі – об'єкти спостереження);

спостерігати за етапами організації та проведення ЗНО, визначеними пунктом 2.1 розділу II цього Положення, за умови дотримання вимог щодо порядку проведення ЗНО;

вести фото- та відеозйомку, аудіозапис на всіх етапах проведення ЗНО, крім періоду безпосереднього виконання абітурієнтами завдань в аудиторіях, а також під час здійснення перевірки бланків відповідей у центрах обробки;

підписувати протокол про завершення процедури тестування, у разі необхідності вносити до нього свої зауваження та пропозиції, отримувати його примірник.

3.10. Громадському спостерігачеві забороняється:

втручатися у процес проведення ЗНО;

перешкоджати проведенню ЗНО, чинити дії, що порушують порядок його проведення або заважають здійснювати свої повноваження персоналу, залученому до виконання роботи на об'єкті спостереження;

заходити та виходити з аудиторій після початку виконання завдань абітурієнтами (крім виникнення позаштатних ситуацій), спілкуватися та допомагати в будь-якій формі абітурієнтам під час виконання ними завдань в аудиторіях;

чинити дії, що відволікають увагу абітурієнтів під час виконання ними тестових завдань (фото- та відеозйомка, аудіозапис тощо);

мати при собі будь-які засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, друковані і рукописні матеріали, що не передбачені процедурою тестування;

використовувати свій статус у діяльності, не пов'язаній зі спостереженням за ходом проведення ЗНО.

3.11. Громадський спостерігач зобов'язаний:

ознайомитися із вимогами щодо проведення процедур ЗНО до моменту прибуття на об'єкт спостереження;

після прибуття на об'єкт спостереження подати посадовій чи службовій особі, відповідальній за проведення процедури ЗНО, посвідчення громадського спостерігача за формою згідно з додатком 1 та документ, що посвідчує особу;

засвідчити особистим підписом наявність чи відсутність родинних або інших зв'язків із будь-якою особою з числа абітурієнтів чи тих, хто проводить ЗНО, у пункті тестування, а також факт ознайомлення з правами та обов'язками громадського спостерігача у відомості реєстрації громадських спостерігачів за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання на пункті тестування за формою згідно з додатком 2;

про виявлені порушення та недоліки під час проведення ЗНО повідомляти уповноваженій особі Українського центру оцінювання якості освіти, іншим особам, відповідальним за проведення процедури ЗНО.

IV. Реєстрація громадських спостерігачів

4.1. Реєстрація громадських спостерігачів здійснюється Українським та регіональними центрами оцінювання якості освіти за поданням суб'єктів громадського спостереження.

4.2. У поданні про реєстрацію громадських спостерігачів зазначаються їх прізвища, імена, по батькові, роки народження, а також територіальні межі (область), де планується проведення громадського спостереження. Подання скріплюється печаткою відповідного органу (організації чи навчального закладу).

До подання додаються:

письмові зобов'язання осіб, вказаних у поданні, дотримуватися визначених цим Положенням прав та обов'язків громадського спостерігача;

копії документів, які посвідчують особу представників суб'єктів громадського спостереження;

письмові згоди осіб, вказаних у поданні, на обробку персональних даних, оформлені відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних».

4.3. Строк реєстрації громадських спостерігачів становить 5 робочих днів з дня отримання подання, оформленого згідно з вимогами пункту 4.2 цього розділу.

4.4. Український та регіональні центри оцінювання якості освіти можуть відмовити у реєстрації громадських спостерігачів у разі порушення вимог пункту 3.3 розділу III цього Положення та пункту 4.2 цього розділу.

4.5. Громадські спостерігачі отримують посвідчення встановленого зразка, що підтверджують їх повноваження.

У посвідченні громадського спостерігача обов'язково зазначається територія, у межах якої він має право здійснювати свої повноваження.

4.6. Посвідчення громадського спостерігача видається громадському спостерігачеві особисто або представникові суб'єкта громадського спостереження на підставі довіреності, виданої керівником суб'єкта громадського спостереження.

Факт отримання посвідчення підтверджується підписом в журналі обліку посвідчень громадських спостерігачів за формою згідно з додатком 3.

4.7. Український та регіональні центри оцінювання якості освіти оприлюднюють на своїх офіційних веб-сайтах переліки суб'єктів громадського спостереження, представників яких зареєстровано як громадських спостерігачів за проведенням ЗНО. Перелік оновлюється щотижня протягом строку проведення ЗНО.

V. Порядок допуску громадських спостерігачів на об'єкти спостереження

5.1. Допуск громадських спостерігачів у приміщення пунктів тестування, аудиторії, центри перевірки, пункти обробки, приміщення, де проводяться засідання апеляційної та регламентних комісій, здійснюється з дозволу уповноваженої особи Українського центру оцінювання якості освіти або керівників центрів обробки чи пунктів перевірки, голів апеляційної та регламентних комісій за наявності посвідчення громадського спостерігача та документа, що посвідчує особу.

5.2. Допуск громадських спостерігачів здійснюється:

за посвідченнями громадського спостерігача, виданими Українським центром оцінювання якості освіти, - до об'єктів, розташованих у будь-якому регіоні України;

за посвідченнями громадського спостерігача, виданими регіональними центрами оцінювання якості освіти, - до об'єктів, розташованих в областях, що віднесені до сфери обслуговування відповідного центру.

5.3. Громадські спостерігачі, делеговані піклувальними радами та батьківськими комітетами навчальних закладів системи загальної середньої освіти, не можуть залучатися для спостереження в пункті тестування, де проходять ЗНО учні цього навчального закладу. Не можуть залучатися для спостереження за ЗНО близькі особи абітурієнтів, які проходять ЗНО у пункті тестування.

5.4. Допуск на об'єкти спостереження з посиленням режимом доступу здійснюється з дотриманням вимог щодо організації допуску на відповідний об'єкт.

5.5. Час перебування громадських спостерігачів на об'єктах спостереження не обмежується.

5.6. Кількість громадських спостерігачів та представників засобів масової інформації, які одночасно можуть бути присутніми під час проведення ЗНО, обмежується:

для ліній обробки реєстраційних документів – не більше 3 осіб на одну лінію обробки;

для пунктів тестування – не більше 2 осіб на одну аудиторію;

для центрів обробки результатів – не більше 3 осіб на один центр обробки;

для пунктів перевірки – не більше 2 осіб на одну аудиторію;
на засіданні регламентної чи апеляційної комісії – не більше 3 осіб.

Під час проведення процедури ЗНО в одному приміщенні (аудиторії) не можуть бути присутніми більше одного громадського спостерігача від однієї громадської організації чи одного органу самоврядування навчального закладу і більше двох представників одного засобу масової інформації.

VI. Координація діяльності громадських спостерігачів

6.1. Для здійснення поточного аналізу, узагальнення інформації та організації громадського спостереження на місцях Український та регіональні центри оцінювання якості освіти визначають своїми наказами координаторів з питань громадського спостереження з числа його працівників.

6.2. Координатор з питань громадського спостереження:

надає методичну допомогу з питань здійснення громадського спостереження за проведенням ЗНО;

організовує проведення нарад і семінарів за наявності відповідної ініціативи від суб'єктів громадського спостереження;

залучається до аналізу й узагальнення інформації щодо порушень, виявлених під час проведення ЗНО;

здійснює підготовку документів, необхідних для організації громадського спостереження за проведенням ЗНО.

6.3. У разі порушення громадським спостерігачем законодавства України, у тому числі вимог нормативно-правових актів з питань проведення ЗНО та цього Положення, уповноважена особа Українського центру оцінювання якості освіти в пункті тестування, інша посадова чи службова особа, відповідальна за проведення процедури ЗНО, робить йому попередження, яке фіксується в документах, що відображають хід проведення ЗНО на об'єкті спостереження.

У випадку повторного (два і більше разів) або грубого порушення порядку проведення ЗНО, а саме спілкування з абітурієнтами або допомога їм під час виконання тестових завдань, вчинення дій, які унеможливають проведення процедури ЗНО, уповноважена особа Українського центру оцінювання якості освіти в пункті тестування, інша посадова чи службова особа, відповідальна за проведення процедури ЗНО, позбавляє громадського спостерігача права бути присутнім при проведенні тестування чи іншої процедури ЗНО. Інформація про прийняте рішення заноситься до протоколу (або як додаток до протоколу) про завершення процедури тестування.

Заступник директора
департаменту вищої освіти

Ю. М. Коровайченко

Додаток 1
до Положення про громадське
спостереження за проведенням
зовнішнього незалежного оцінювання
навчальних досягнень випускників
загальноосвітніх навчальних закладів

Зразок посвідчення громадського спостерігача

	УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	ПОСВІДЧЕННЯ № ____
		_____
		(прізвище)
		_____
		(ім'я)
		_____
		(по батькові)
<p>є громадським спостерігачем за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів у 20__ році</p> <p>Посвідчення діє на території _____ області (ей)</p> <p>Директор _____ (найменування центру оцінювання якості освіти) (підпис) (прізвище, ім'я, по батькові)</p> <p>М.П.</p> <p>Дійсне за наявності документа, що посвідчує особу</p>		

Додаток 2
до Положення про громадське
спостереження за проведенням
зовнішнього незалежного оцінювання
навчальних досягнень випускників
загальноосвітніх навчальних закладів

Відомість

реєстрації громадських спостерігачів за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання

на пункті тестування _____
(найменування, адреса розташування)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові громадського спостерігача	Реєстраційний номер посвідчення	Наявність/відсутність родинних або інших зв'язків із будь-якою особою з числа учасників незалежного оцінювання чи його організаторів	З правами та обов'язками громадського спостерігача ознайомлений(а)	Підпис, дата
1	2	3	4	5	6

